

عنوان مقاله:

مکالمه سنت و تجدد در مقالاتی درباره قآنی شیرازی

محل انتشار:

دوفصلنامه تاریخ ادبیات، دوره 16، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

زهرا غزالی پور - دانشجوی دکتری، زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

سید مهدی زرقانی - استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

در این مقاله برآنیم تا برخلاف کلیشه های بر ساخته از مفاهیم سنت و تجدد و نسبت صرفا تقابلی آن دو، چگونگی مفهوم بابی سنت و تجدد ادبی در محیط های مختلف و کسب مفاهیم تازه و متفاوت و نسبت های گوناگون آن ها را در زمینه مقالات مربوط به قآنی بررسی کنیم. بازه زمانی مورد نظر ما از سال ۱۲۸۵ تا ۱۳۲۰ است. برای تبیین و توضیح نسبت سنت و تجدد از اصطلاح «مکالمه» استفاده می کنیم. بررسی ما سه مرحله خواهد داشت: شکل گیری مکالمه، جدال نوگرایان و بازخوانی انگاره ها. در دوره آغازین کسانی که ما آن ها را تجددگرا می شماریم تلاش می کنند با تلقی قآنی و شعرش به مثابه تجسم امر سنتی، به مقابله با آن برخیزند اما مکالمه سنت و تجدد در مقالات بهار و وحید درباره قآنی ابعاد تازه ای از دو مفهوم فوق را آشکار می کند که قطعا در قالب دوگانه کلیشه ای سنت و تجدد قرار نمی گیرد. در مرحله دوم و با بررسی مقالات دو تن از نوگرایان درباره قآنی متوجه می شویم که تلاش برای محبوس کردن قآنی در سنت همزمان با انتساب صفات متجددانه به او رابطه دیالکتیکی میان سنت و تجدد پدید می آورد. در مرحله سوم مکالمه میان سنت و تجدد به درون سنت کشیده می شود و مقاومت سنت در مقابل سنت فرو می شکند. این مرحله ای از «عقلانیت و خودآگاهی تاریخی» است که منتقدان را به بازخوانی انگاره های پیشین ترغیب می کند. می توان این تحقیق را در مورد شاعران دیگر هم انجام داد اما قآنی به اعتبار موقعیت، عملکرد و آثارش بیش از دیگران زمینه این مکالمه را فراهم آورده است.

کلمات کلیدی:

سنت، تجدد، قآنی، مکالمه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1794863>

